

Świętokrzyski Instytut
Samorządu Terytorialnego

**Regranting jako forma współpracy
administracji publicznej z organizacjami
pozarządowymi**

2022

**KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO**

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich
na lata 2018–2030 PROO

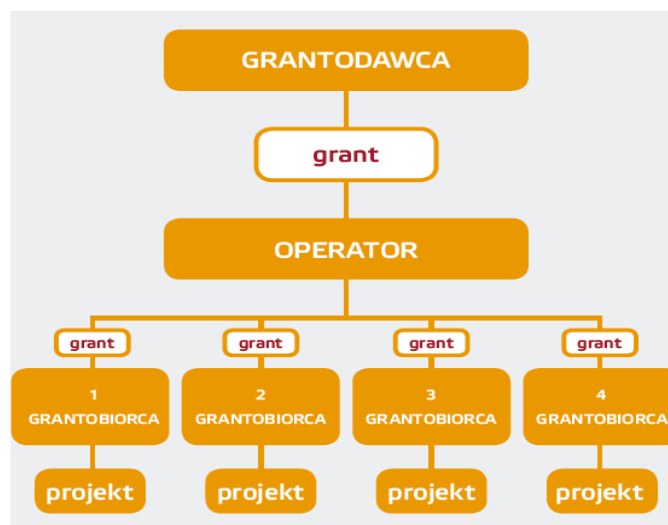
Rządowy Program
Rozwoju Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030
PROO

Regranting to angielskie określenie, używane w Polsce w brzmieniu oryginalnym, gdyż nie doczekało się na razie dobrego rodzimego odpowiednika. Opisuje ono mechanizm, w ramach którego środki otrzymane w formie dotacji (grantu) przez jeden podmiot są – także w formie grantów – przekazywane innym podmiotom. Pojęcie regrantingu przywędrowało do Polski na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku wraz z pomocą finansową z krajów zachodniej Europy, a przede wszystkim ze Stanów Zjednoczonych. Grant ma charakter finansowego wsparcia bezzwrotnego, służącego z reguły osiągnięciu celów ważnych społecznie lub gospodarczo.

Regranting to mechanizm stanowiący jedną z form współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w zakresie zlecania zadań, wprowadzony nowelizacją ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2010 roku. Choć nie został on w przepisach zdefiniowany, to jego koncepcja i cel zostały określone jasno – celem regrantingu jest bowiem przekazanie przez organizację pozarządową dotacji (za wiedzą i zgodą organu, który tej dotacji udzielił) innym podmiotom, wyłonionym w sposób zapewniający jawność i uczciwą konkurencję, w celu realizacji przez nie określonych części zadania. W nowelizacji ustawy wprowadzonej w 2015 r. postarano się o doprecyzowanie zapisów, umożliwiających prowadzenie regrantingu przez organy administracji publicznej. W świetle przepisów, odpowiedzialność przed organem administracji publicznej za prawidłową realizację zadania publicznego ponosi podmiot, któremu ten organ zlecił zadanie – nie zaś organizację, którym organizacja wykonująca zadanie przekazała środki w ramach regrantingu. Także ten podmiot składa sprawozdanie z realizacji zadania. De lege lata, interpretacja pozostawiająca decyzję o zastosowaniu regrantingu w wyłącznej gestii organizacji pozarządowej byłaby sprzeczna z zakazem rozszerzającego stosowania wyjątków, dlatego też intencja o powierzeniu części zadania innym organizacjom powinna być znana organowi administracji publicznej na etapie składania oferty i określona w umowie. Dlatego nieuzasadnione wydają się opinie niektórych ekspertów oraz obawy samorządów w zakresie stosowania tego mechanizmu, a dotyczące niejasności przepisów czy ewentualnych sankcji związanych z nieprzestrzeganiem dyscypliny finansów publicznych.

Trzeba przy tym mieć na uwadze, iż w świetle przepisów efektywną formułą regrantingu jest zapis art. 16 ust. 7 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (który przewiduje, że organizacje pozarządowe, z którymi organ administracji publicznej zawarł umowę na realizację zadania publicznego mogą tę realizację zlecić innym organizacjom, niebędącym stronami umowy), natomiast nie spełnia kryterium mechanizm opisany w art. 11 ust 2b ustawy (a umożliwiający administracji publicznej przekazanie organizacjom pozarządowym jedynie organizacji konkursu na realizację zadania publicznego). Trudno bowiem mówić o regrantingu w sytuacji, gdy organizacja pozarządowa nie podejmuje decyzji o rozdysponowaniu środków w ramach konkursu i nie są to środki wcześniej przekazane tej organizacji. Regranting jest sposobem zwiększenia zakresu, skali i efektywności realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, a przyjęty obecnie kształt przepisów w pełni umożliwia jego stosowanie.

W ramach regrantingu samorząd sam nie organizuje konkursów i nie rozdaje dotacji, ale znajduje partnera (operatora) – organizację pozarządową – który w jego imieniu zajmuje się przygotowaniem konkursów dotacyjnych oraz przyznawaniem i rozliczaniem dotacji. Regranting stosowany przez samorząd jest formą outsourcingu zadań publicznych, czyli zlecenia ich realizacji na zewnątrz, przez podmioty spoza sektora finansów publicznych. W wypadku regrantingu możemy mówić o podwójnym outsourcingu, dotyczącym bowiem realizacji projektów wspieranych dotacjami i jednocześnie obsługi procesu przyznawania tych dotacji.

Źródło: <http://regranting.filantropia.org.pl/archiwum/o-projekcie/>

Cele modelu:

Cel bezpośredni: Model regrantingu opisuje przygotowanie i wdrożenie przez gminę lub powiat mechanizmu regrantingu, czyli zlecenia przez samorząd realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym lub innym uprawnionym podmiotom w formie otwartych konkursów ofert.

Cele pośrednie: Dzięki stosowaniu modelu samorządy mogą wypracować narzędzia służące monitorowaniu i ocenie użyteczności, skuteczności i efektywności zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego. Narzędzia te mogą być wykorzystywane przez samorządy gminne i powiatowe niezależnie od formy zlecenia i realizacji tych zadań. Wdrażanie modelu regrantingu przyczynia się również do pogłębienia wiedzy i doskonalenia praktycznych umiejętności przedstawicieli władz i administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych w zakresie regrantingu, kontraktowania zadań pożytku publicznego oraz innych form współpracy samorządu i organizacji pozarządowych.

Cel długofalowy: W dłuższej perspektywie stosowanie mechanizmu regrantingu oraz innych działań objętych tym modelem może się przyczynić do zwiększenia zakresu i skali zadań publicznych zlecanych przez samorządy organizacjom pozarządowym i innym podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Mechanizm regrantingu jest stosowany przez prywatne i publiczne instytucje grantodawcze w wielu krajach na świecie. W Polsce takie rozwiązania wykorzystuje lub wykorzystywało kilkanaście prywatnych fundacji wspierających działalność organizacji pozarządowych i aktywność obywatelską (np. Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, Fundacja Batorego, C.S.Mott Foundation). Mechanizm regrantingu sporadycznie był także wykorzystywany przez administrację rządową w konkursach dotacyjnych organizowanych na przykład przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych lub w ramach tzw. funduszy norweskich i szwajcarskich. Od dwóch lat regranting wykorzystuje się w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich obsługiwane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Na największą skalę regranting jest stosowany w ramach programu „Działaj

Lokalnie” – sieć Ośrodków Działaj Lokalnie, realizujących regranting, liczy obecnie 60 członków. Obejmuje swoim zasięgiem 595 gmin i 128 powiatów w całej Polsce.

Wprowadzenie regrantingu wiąże się z licznymi **korzyściami**. **Dla samorządów** to przede wszystkim:

- zmniejszenie obciążeń organizacyjnych i ludzkich związanych z przeprowadzeniem otwartych konkursów ofert, monitorowaniem i rozliczeniem wykorzystania przyznanych dotacji,
- skuteczniejsze dotarcie z ofertą konkursów do różnych organizacji i środowisk,
- lepsza jakość ofert składanych w konkursach,
- pomnożenie środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych dzięki potencjalnemu wkładowi ze strony operatora i grantobiorców,
- efektywniejsze wykorzystanie środków przeznaczonych na zlecenie zadań publicznych,
- budowanie dobrego wizerunku.

Korzyści dla organizacji pozarządowych – odbiorców grantów – są następujące:

- lepsze dostosowanie warunków konkursu do specyfiki działania lokalnych organizacji,
- prostsze procedury ubiegania się o dotacje i ich wykorzystania, a zatem łatwiejszy dostęp do dotacji,
- większe wsparcie przy składaniu ofert i rozliczaniu przyznanych dotacji oraz przy realizacji dofinansowanych projektów,
- większa pula środków przeznaczonych na dotacje.

Organizacje pozarządowe – **operatorzy konkursów samorządowych** – dzięki wprowadzeniu regrantingu zyskają:

- możliwość prowadzenia konkursów ofert samorządu wiedzę i doświadczenie w zakresie regrantingu
- możliwość pokrycia kosztów stałych prowadzonej działalności,
- prestiż, uznanie, zaufanie.

Korzyści dla mieszkańców danego terenu to przede wszystkim:

- więcej środków przeznaczonych na projekty realizowane w społeczności lokalnej,
- więcej dobrych projektów służących mieszkańcom,
- projekty w nowych obszarach, dotychczas nieobjętych otwartymi konkursami ofert,
- silny lokalny operator, który może przyciągać dodatkowe środki zewnętrzne

Ze względu na istotę regrantingu, która polega m.in. na tym, że środki przekazywane przez operatora na rzecz realizatora projektu nie mają charakteru dotacji, ważne jest, by operator od strony księgowej prawidłowo udokumentował wydatki na realizację zadania przez realizatora projektu. Pozwoli to operatorowi wywiązać się w szczególności z obowiązku rozliczenia otrzymanej dotacji przez sporządzenie sprawozdania, w którym zostaną zawarte dane wynikające z prowadzonej przez niego dokumentacji.

Regranting pozwala przede wszystkim odciążyć samorządy od wielu działań związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem konkursów dotacyjnych oraz monitorowaniem i rozliczaniem przyznanych dotacji. Zwłaszcza w małych samorządach, które nie dysponują odpowiednią liczbą przygotowanych do tego pracowników, obowiązki związane z zlecaniem zadań organizacjom pozarządowym są poważnym obciążeniem. Regranting poprzez przekazanie realizacji tych obowiązków na barki organizacji pozarządowej pozwala te ograniczenia wyeliminować, a dzięki temu poszerzać skalę i zakres zadań publicznych przekazywanych do realizacji organizacjom pozarządowym